

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Special Forces in een tuinstad: de inzet en effectiviteit van het personeel van het Bureau Bijzondere Opdrachten in de provincies Zuid-Holland en Overijssel 1944-1945

Hooiveld, J.J.H.

Citation

Hooiveld, J. J. H. (2025, November 13). *Special Forces in een tuinstad: de inzet en effectiviteit van het personeel van het Bureau Bijzondere Opdrachten in de provincies Zuid-Holland en Overijssel 1944-1945*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4282579>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4282579>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bijlage 1. Overzicht onderscheidingen

Onderscheidingen die in BBO-verband zijn verleend aan in Zuid-Holland en Overijssel ingezet personeel.

Afkortingenlijst:

BL: Bronzen Leeuw

BK: Bronzen Kruis

COC: Certificate of Commendation (VK)

KCBC: King's Commendation for Brave Conduct (VK)

KMC: King's Medal for Courage (VK)

MBE: Member of the Most Excellent Orders of the British Empire (VK)

MC: Military Cross (VK)

LOM: Legion of Merit (VS)

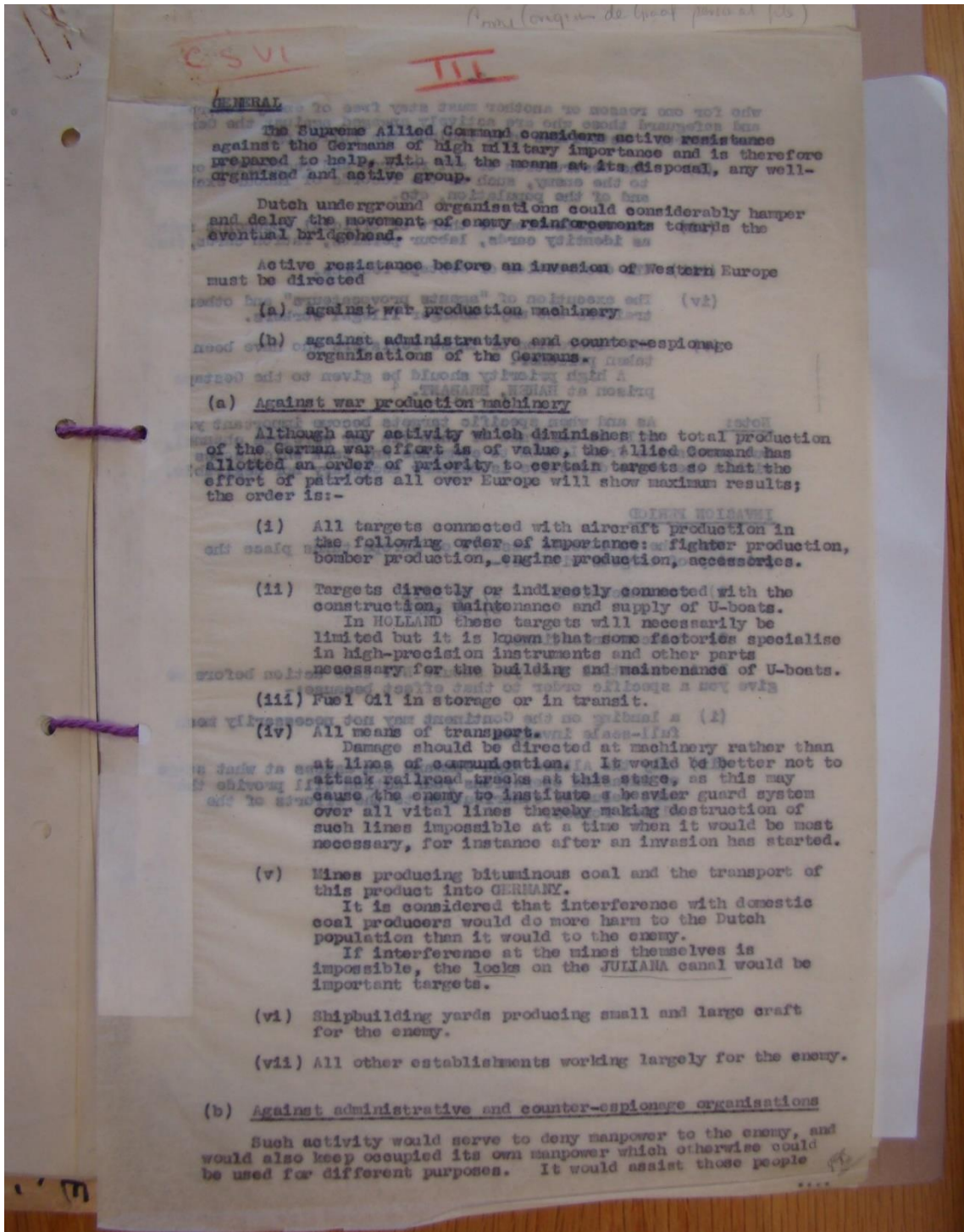
RMWO4: Ridder vierde klasse der Militaire Willems-Orde

VZK: Verzetskruis

R. Barmé: BL, COC	L.A. de Goede: BL, MBE
J. Beekman: BK, COC	A.M.F. Hamilton: -
P.J. de Beer: BK, COC	F.L.J. Hamilton: COC
T. Biallostowski: RMWO4, BK, MBE	J.R. Hinderink: BL, COC
W.S. Bisschop: -	W.M. Hoogewerff: BL, KCBC
R.A. Blatt: BK, COC	J.H. Luijkenaar: BL, MBE
J.J.F. Borghouts: RMWO4, MBE, LOM	L.G. Mulholland: BL, MC
H. Brinkgreve: RMWO4, KCBC	B.P.J.A. Nijdam: BL
R.M. ten Broek: BK	A. Penning: -
N.J. Celosse: BL	C.J. van Paaschen: BL
J.M. Christiaansen: -	H.A.J. Sanders: -
A.J.M. Cnoops: BL	J.H. Seijben: BK
C. den Dekker: BK	S. Sjoerdsma: KMC
W. Dinger: -	J.A. Steman: BL, MC
A. van Duin: BL, MBE	M. van der Stoep: VZK
A.J.M. Gehrels: COC	G. de Stoppelaar: BL, KMC
B.J. Gemmeke: RMO4; KMC	F.T. Stuvet: BK
H. Geysen: BL	J.J. Weve: BK, COC

Bijlage 2. SHAEF-directief voor het Nederlandse verzet

(Bron: TNA, HS9/284/3)

who for one reason or another must stay free of enemy control, and safeguard those who are actively engaged against the German war effort. Activities will include the following:

(i) The destruction of all records and registries of use to the enemy, such as the records of labour exchange and of the population, etc.

(ii) The duplication or theft of official documents such as identity cards, labour permits, ration cards, etc.

(iii) The destruction of Gestapo records.

(iv) The execution of "agents provocateurs" and other traitors who may endanger illegal workers.

(v) The liberation of those resisters who have been taken prisoner.

A high priority should be given to the Gestapo prison at HAREN, BRABANT.

Note: As and when specific targets become important you will be informed of them via our wireless channel, and permission from LONDON to commence any task which comes within the above directive is neither necessary nor desirable.

INVASION PERIOD

When the full-scale assault of Europe takes place the priority of targets will be:-

(1) Communications (a) by RAIL (b) by ROAD

(2) Telecommunications

It is essential that you should NOT take action before we give you a specific order to that effect because:-

(i) a landing on the Continent may not necessarily mean full-scale invasion

(ii) only the Allied High Command can assess at what stage of invasion operations your action will provide the most valuable contribution to the efforts of the Allied forces.

(v) These production plants are vital to the transport of this product into GERMANY.

It is considered that interference with domestic coal production would do more harm to the enemy population than it would to the enemy.

If interference at the plant themselves is impossible, the focus on the THERMATE plant would be important targets.

(vi) Shipping yards producing small and large craft for the enemy.

(vii) All other establishments working largely for the enemy.

(d) Against administrative and command-and-control organizations

Such activity would serve to deny manpower to the enemy, and would also hamper the transport of supplies which would be used for different purposes. It would make these people

Bijlage 3. Overzicht thema's *Paramilitary School*

(Bron: TNA, HS8/435, 'History of the Training Section of S.O.E.', 25-26)

Dit deel van de agentenopleiding omvatte de volgende thema's

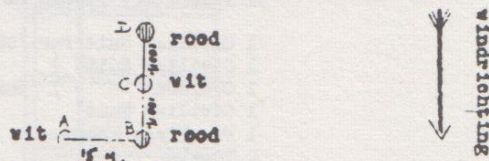
- a) Physical training
- b) Silent killing
- c) Weapon training
- d) Demolition training
- e) Map reading and compass work
- f) Fieldcraft
- g) Appreciations, planning, reports and orders
- h) Raid tactics
- i) Elementary morse
- j) Schemes and exercises
- k) Para-naval training and Boatwork

Bijlage 4. Instructies voor ontvangst materiaal

(Bron: De Roever, Zij sprongen bij maanlicht, p. 287)

INSTRUCTIES VOOR ONTVANGST AFGEWORPEN MATERIAAL

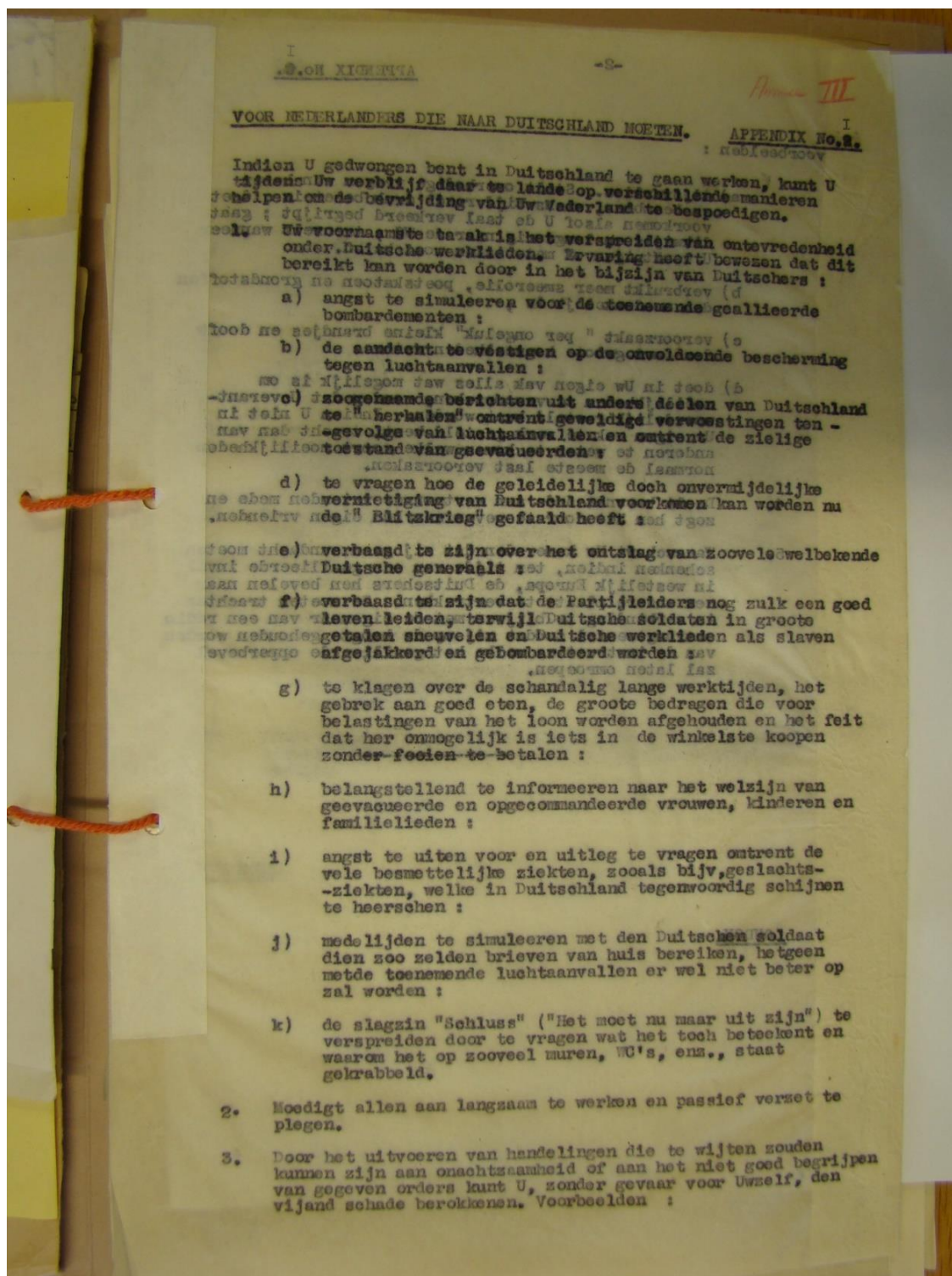
1. Een afwerpterrein moet een minimum-afmeting van 800 M. in het vierkant hebben.
2. Het moet 15 K.M. verwijderd zijn van Duitsch afweergeschut.
3. Het moet 3 K.M. verwijderd zijn van den dichtst bijzijnden wachtpost.
4. De "bijzondere boodschappen" die doorkomen over de Belgische radio-programma's van den B.B.C. worden omgeroepen om 13.15 en worden, indien de operatie die nacht doorgaat, herhaald in de uitzending van 20.30 uur.
5. Van te voren moet ervoor gezorgd zijn, dat transportmiddelen gereed staan om onmiddellijk het afgeworpen materiaal te vervoeren.
6. Op het terrein moeten ten minste 20 man aanwezig zijn, waarvan één het commando voert.
7. Er wordt gewerkt met een lichtstelsel, waarbij twee roode en twee witte, sterke zaklantaarns gebruikt worden, die opgesteld zijn volgens onderstaande figuur, en die gericht worden op het toestel dat zijn materiaal afwerpt. Men lette hier vooral op de windrichting !

8. Het witte licht A aan de linkerzijde geeft het herkenningssignaal aan het naderende vliegtuig; dit signaal bestaat uit een letter, die van te voren is medegedeeld aan den leider.
9. De zaklantaarns moeten onder een hoek van 30° op het toestel gepunt worden, wanneer dit komt aanvliegen, en aangehouden worden gedurende den geheelen tijd dat het toestel zijn becht maakt, om tegen den wind in in een rechte lijn over de lichten heen te vliegen. Wanneer het toestel rechtboven is, staan de zaklantaarns loodrecht gepunt.
10. Het toestel werpt zijn materiaal af, wanneer het recht boven A - B vliegt.
11. De lichten moeten gedurende de geheele operatie aan blijven, totdat het zeker is dat het toestel al zijn materiaal heeft afgeworpen.
12. Diegenen, die niet de lichten bedienen, staan gelijkelijk verdeeld rondom het veld opgesteld in een straal van ten minste 300 M. rondom C.
13. Ieder krijgt van te voren een bepaald gedeelte van het terrein toegewezen; hij moet ervoor zorg dragen dat de op dat gedeelte neerkomende parachutes ten snelste worden opgerold en geborgen.
14. Iedere container wordt door vier man tezamen vervoerd naar de plaats waar de transportmiddelen gereed staan.
15. De parachutes worden begraven of vernietigd:
 - A. door ze met zinkstukken te verzwaren en in de dichtstbijzijnde vaart of kanaal te werpen of
 - B. een gat te graven en ze daarin te bergen; hierbij moet er voor- al op gelet worden, dat alle sporen worden uitgewischt.
15. Den volgenden dag moet door eenige menschen het terrein gecontroleerd worden, teneinde na te gaan of niet nog sporen van het gebeurde zijn achtergelaten.

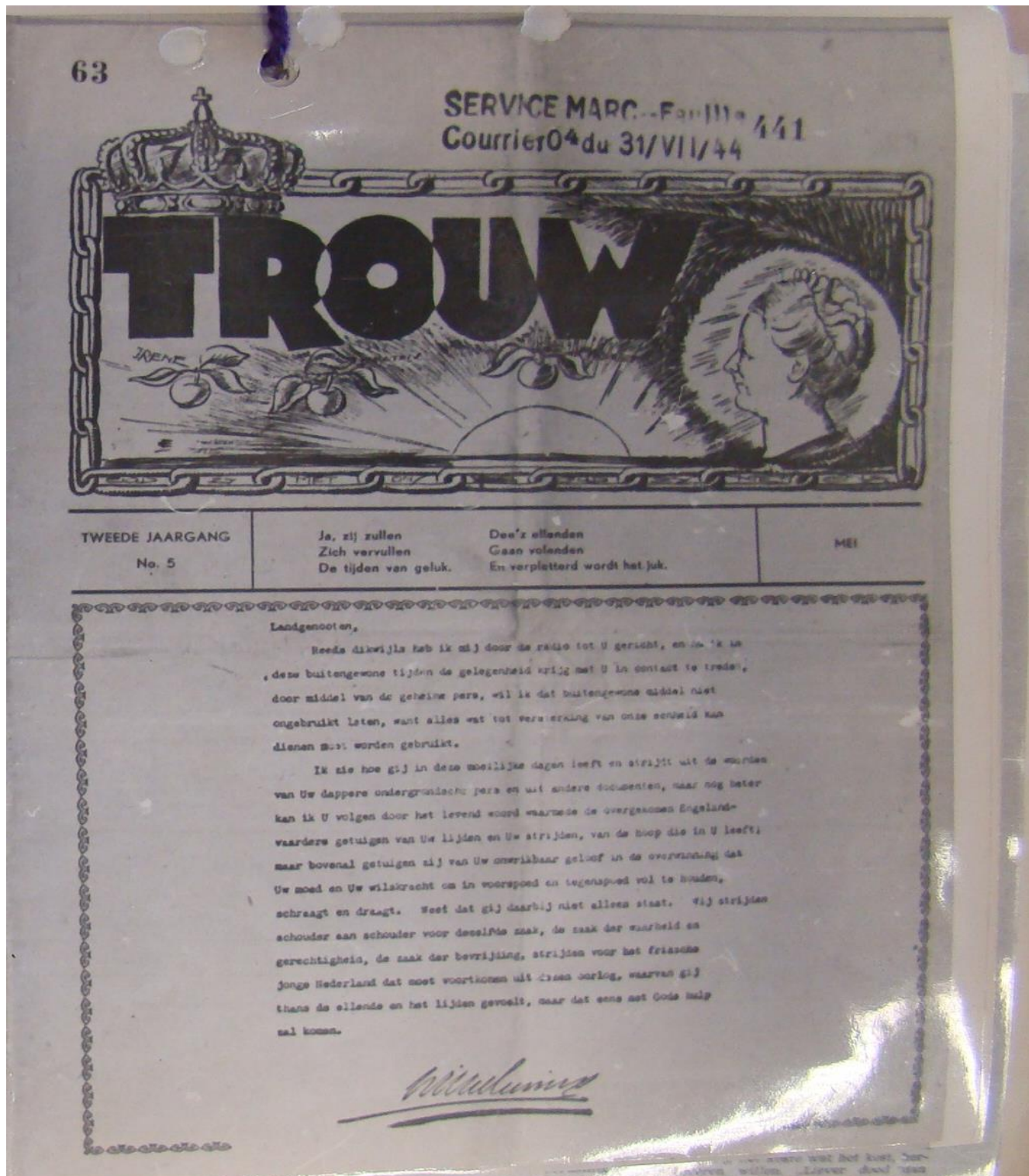
Bijlage 5. Instructies voor Nederlandse arbeiders in Duitsland

(Bron: TNA, HS9/146/3)

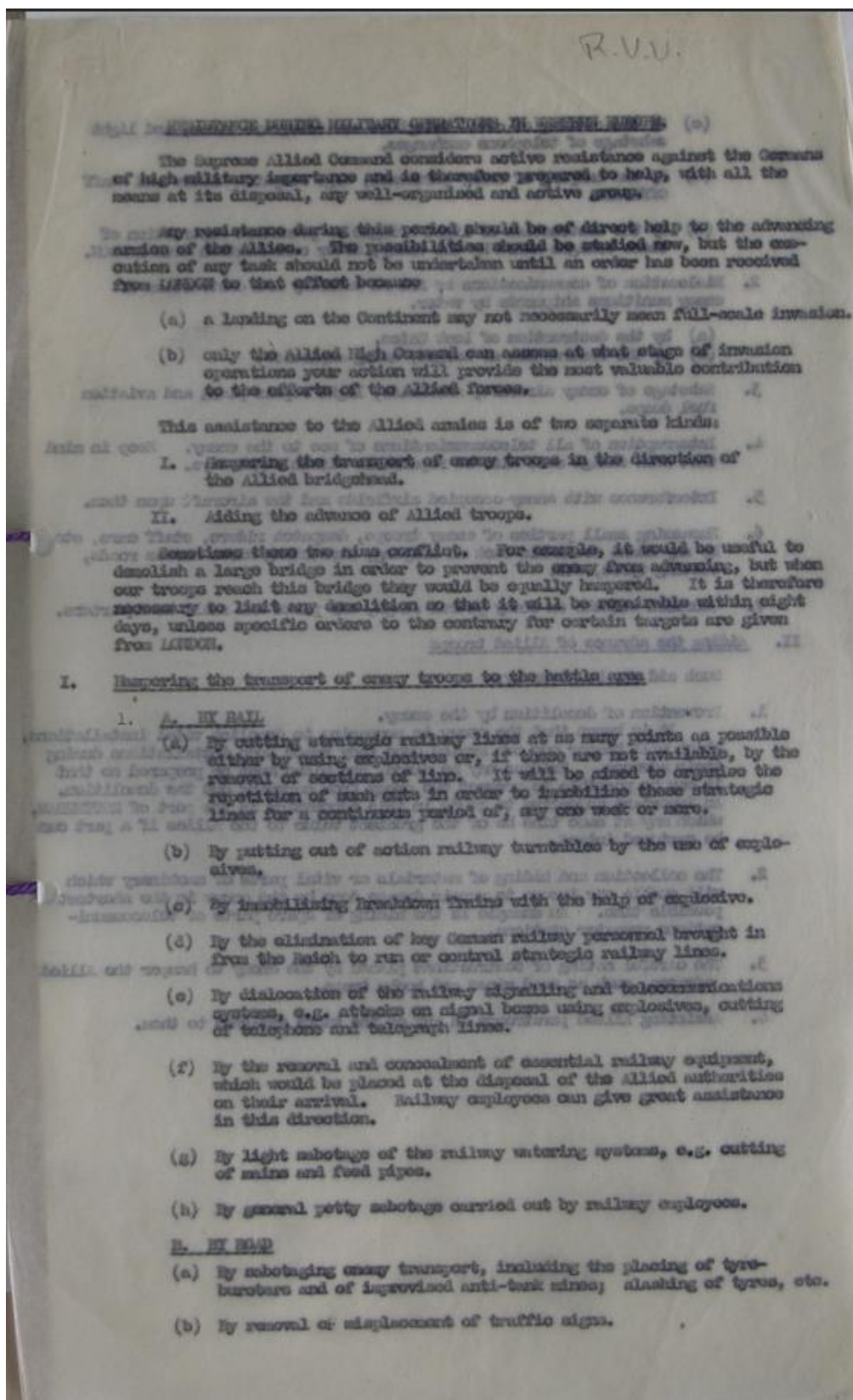
Bijlage 6. Editie *Trouw*, mei 1944

(Bron: TNA, HS7/275)

Bijlage 7. SHAEF-directief voor de RVV

(Bron: TNA, HS6/760)

(c) By the cutting of civil telephone and telegraph lines, and light sabotage of telephone exchanges.

(d) By the striking of enemy personnel, e.g. Despatch Riders and Staff Officers.

(e) By the destruction of light bridges or preventive destruction of these bridges mined by the enemy, after consultation with IXXVII.

2. Relocation of communications by inland waterway and destruction of enemy maritime shipments by water.

(a) by the destruction of Lock Gates.

(b) by the destruction of barges, using explosive.

3. Sabotage of enemy aircraft, airfields, light repair plants and aviation fuel dumps.

4. Interruption of all telecommunications of use to the enemy. Keep in mind that such damage must also be repairable within eight days.

5. Interference with enemy-occupied airfields and the aircraft upon them.

6. Harassing small parties of enemy troops, despatch riders, staff cars, etc. by any means available such as sniping, stretching wires across roads, cutting tyres, etc.

7. Small attacks on enemy petrol dumps, car parks and small headquarters.

II. Aiding the advance of Allied troops

Such aid may be given by:-

1. Prevention of demolition by the enemy.

It is known that the enemy is preparing to demolish vital installations, which will hamper our own armies once they reach such installations during their advance. Bridges may be mined, and plans must be prepared so that it may be possible to prevent the enemy from carrying out the demolition. An important objective to study in this connection is the port of ROTTERDAM, which may at some time be of the greatest value to the Allies if a part can be captured intact.

2. The collection and hiding of materials or vital parts of machinery which will enable our troops to repair damage done by the enemy in the shortest possible time. An example is the hiding of spare parts of telecommunications repeater stations.

3. The careful noting of obstructions placed by the enemy to hamper the Allied advance, such as road mines and booby traps.

4. Assisting Allied paratroops in any of the tasks assigned to them.

Bijlage 8. Directief voor de Nederlandse gewapende verzetsgroepen (waaronder de RVV)

(Bron: TNA, HS9/713/7)

R. V. V.

Owing to the rapid success of the Allied Armies in FRANCE, it is as yet impossible to say what stand, if any, the retreating German Army is likely to attempt.

It is evident that their general retreat or evacuation will be in an Easterly, North Easterly and/or Northerly direction, and it seems possible that the Netherlands may well be soon involved.

The Supreme Allied Commander takes this opportunity of asking the Dutch Resistance Movements to urgently prepare plans for the execution at short notice of the following targets in the order of priority given, and to advise him as soon as possible per code name when they will be ready to act. Appropriate B.B.C. messages will then be arranged for action.

- PLAN VENUS 1) Dislocation of all railway lines utilised by the German Army either to or from GERMANY and BELGIUM and this, if possible, to be maintained for a period of two or three weeks.
- PLAN MARS 2) Interruptions of all telecommunications being used by or of use to the Wehrmacht.
- PLAN APOLLO 3) Prevention of demolitions in Dutch ports, ROTTERDAM, AMSTERDAM, etc. A report is attached giving particulars of methods used by the Germans in the port of CHERBOURG.
- PLAN TAURUS 4) Prevention of extensive flooding by the Germans either in the event of their making a stand or retreat in or through the Netherlands.

These targets are put forward for your guidance, and it will depend on your personnel and resources as to what you may be able to accomplish or not. We know you will do what you possibly can.

The Allied Command attaches the highest priority to Railways and Telecommunications, but the other targets are also of great importance if they can be achieved without encroaching on the railway plan.

Bijlage 9. Overzicht gedropt materiaal (periode 28 augustus 1944 – 2 september 1944)

(Bron: NA, 2.13.71, Inv.nr. 3001)

The following equipment and material was sent to PODEX III on 28 Aug. 1944.:- ✓ /

Explosive	471 lbs	✓
Ancillaries	585 lbs	✓
Stens	54	✓
Empty magazines	270	✓
Rounds 9mm	16200	✓
Loaders	54	✓
Pistols	35	✓
Rounds pistol	1750	✓
Grenades 36	100	✓
Field dressings	24	
2½ lb Thermite incendiaries	36	✓
Firepots	36	✓
Paraffin incendiaries	24	
Pocket time incendiaries	96	
B MK II	2	
M.C.R.'s	1	

KEES I

The following equipment and material was sent to the field under this operation on 31.8.44.:-

495 lbs. Explosive.	
475 lbs. Ancillaries.	
19 Silent stens and ammunition.	
1 Welrod and ammunition.	
4 M.C.R.'s.	
10 Cycle tyres and inner tubes.	

BERTUS I

The following material was sent to the field under this operation on 1.9.44.:-

395 lbs. Explosive.	
440 lbs. Ancillaries.	
100 Pistols and ammunition.	
12 Silent stens and ammunition.	
12 Welrods and ammunition.	
25 Pres. Binoculars.	
10.000 Abrasive pastilles.	
2 B MK II's.	
1 M.C.R.	

RUMMY I

The following material was sent to the field under this operation on 1.9.44.:-

888 lbs. Explosives.	
945 lbs. Ancillaries.	
61 Stens and ammunition and magazines and loaders.	
5 Pistols.	
40 Grenades.	
12 Field dressings.	

Bijlage 10. Geografische indeling van de BS

(Bron: TNA, HS7/276)

Bijlage 11. Statistieken BBO en BS

Statistieken BBO Nederland als geheel

Totaal aantal BBO-missies in Nederland uitgevoerd 1944-1945: circa 71 (diverse agenten meermaals ingezet)

Totaal aantal uitgezonden BBO-agenten: 62

Aantal gesneuvelde/omgekomen agenten: 18

Sneuvelpercentage: circa 29%

Zuid-Holland: statistieken BBO

Totaal aantal BBO-missies in of bestemd voor Zuid-Holland (fulltime of hoofzakelijk in deze provincie actief): 28 agenten

Percentage in Zuid-Holland uitgevoerde BBO-missies afgezet tegen geheel: circa 40%.

Aantal gesneuvelde agent actief of bestemd voor Zuid-Holland: 5 agenten

Sneuvelpercentage Zuid-Holland: circa 18%

Zwaar gewonden Zuid-Holland (absolute aantallen): 1 agent

Zuid-Holland: statistieken gewapende verzetsgroepen/Strijdend Gedeelte BS periode april 1944 – mei 1945¹ (periode waarin het BBO hier actief was)

Geschatte omvang gewapende verzetsgroepen/BS in Zuid-Holland: 6.500

Geschat aantal gesneuvelden periode 1944-1945: 520

Sneuvelpercentage verzetsgroepen/BS in Zuid-Holland 1944-1945: 8%.

Het aantal gewonden kon niet worden achterhaald.

¹ Deze schatting is onder meer gebaseerd op informatie uit de al genoemde telegrammen die betrekking hebben op de omvang van de BS in Zuid-Holland. Zie ook Overwater, *De Rotterdamse Gevallen van het Verzet 1940-1945*, 9, 81-166; Van der Boom, *Den Haag in de Tweede Wereldoorlog*, 247. Voor de geschatte omvang van de Zuid-Hollandse BS zie ook TNA, HS7/159, Appendix 'A' to MUS/1802/2460, 'Resistance Situation in Holland', 15 maart 1945, 6.

Overijssel: statistieken BBO

Totaal aantal BBO-missies in Overijssel (fulltime of hoofzakelijk in deze provincie actief): 7 agenten

Percentage in Overijssel uitgevoerde BBO-missies afgezet tegen geheel: circa 10%.

Aantal gesneuvelden Overijssel: 1 agent

Sneuvelpercentage Overijssel: circa 14%.

Zwaar gewonden Overijssel: niet van toepassing.

Overijssel: statistieken gewapende verzetsgroepen/Strijdend Gedeelte BS periode september 1944 – april 1945² (periode waarin het BBO hier actief was)

Geschatte omvang gewapende verzetsgroepen/BS in Overijssel: 2.000

Geschat aantal gesneuvelden periode 1944-1945: 120

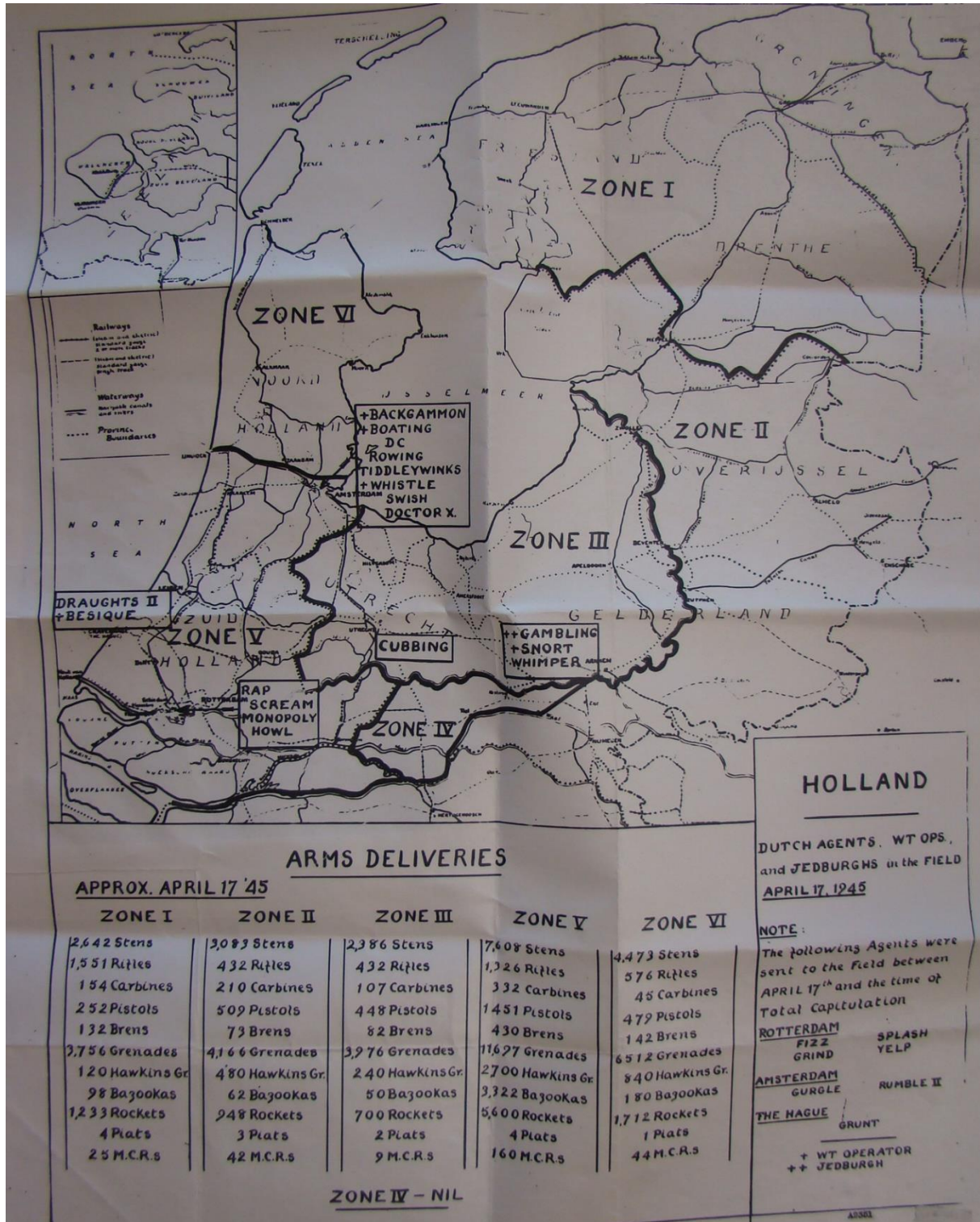
Sneuvelpercentage verzetsgroepen/BS in Overijssel: 1944-1945: 6%.

Het aantal gewonden kon niet worden achterhaald.

² Deze schatting is onder meer gebaseerd op Hilbrink, *De Illegalen*, 305-306; Van Aerde e.a., *Het Grote Gebod, deel II*, 619-642, Bollen en Vroemen, *Canadezen in Actie*, 170-173. In totaal verloren naar schatting 470 Overijsselaars hun leven bij verzetsactiviteiten gedurende 1940-1945 (Zie Nationaal Comité 4 en 5 mei, Markelo, 'Provinciaal verzetsmonument Overijssel', www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten/zoeken/1130/markelo-provinciaal-verzetsmonument-overijssel). Voor de geschatte omvang van de Overijsselse BS zie ook TNA, HS7/159, Appendix 'A' to MUS/1802/2460, 'Resistance Situation in Holland', 15 maart 1945, 3. Tevens is de data uit de al vermelde telegrammen van Brinkgreve en Blatt meegenomen, alsmede de informatie uit Blatt, *Rudy: een strijdbare jood*, 240-247.

Bijlage 12. Overzicht afgeworpen materiaal

(Bron: TNA, HS7/159)

Bijlage 13. *Special Order Number Two*

(Bron: NIOD, 440, Map 31)

To Charades via day Wensun. 60 23 December, 1944.
Special order number two for Commandants North East Polder Province Overijssel and Achterhoek stop You should plan now to put into operation in the future the following activities throughout the whole of your regions stop Action messages will be given on BBC Belgian Flemish evening broadcast at twenty thirty hours both your local time stop No action to be taken until receipt of action messages stop One stop Combined railway and road sabotage but no action to be taken which takes more than eight days to be repaired stop To be continued:

To Charades via day Wensun. 61 23 December, 1944.
Continuation order number two stop Two stop Sabotage and telecommunications but records of sabotage to be kept and records at repeater stations to be saved stop Three stop Harassing attacks including attacks on isolated headquarters and detachments stop Four stop Passing intelligence stop This means recruit now suitable men to be sent on receipt of action messages through to the Allied forces stop Three men should be sent daily from your regions and bring tactical information concerning concentrations of troops particularly in villages and if concentrations have wireless masts stop To be continued:

To Charades via day Wensun. 62 23 December, 1944.
Continuation Special Order number two stop Continuation four stop Locations of minefields and field works comma areas completely free of enemy troops comma signs and symbols on vehicles comma reliefs and troop movements stop In all cases time date and source of information should be given stop Men should report to intelligence Officer at brigades stop In addition to this plans should be made for other men with good local knowledge to remain hidden until they are overrun by the Allied forces they will then give local tactical intelligence and act as guides stop Passwords for them will be given later stop To be continued:

To Charades via day Wensun. 63 23 December, 1944.
Continuation special order number two stop Five stop Prevention of demolition stop As enemy start to withdraw from a region every effort should be made to protect buildings and material useful to Allies stop If enemy are withdrawing and no action message is received then act on your own initiative stop Six stop Protection of valuable technical personnel stop Warn them to lie low and report to Allies when liberated stop Following are action messages for your regions stop To be continued:

To Charades via day Wensun. 64 23 December, 1944.
Continuation special order number two stop Action messages stop One stop Railway and road sabotage Die brief staat op Poten rpt Die brief staat op Pooten stop Two stop Sabotage telecommunications Geen haar op Uw hoofd zal gekrenkt worden stop Three stop Harassing attacks De Vader van Lucien ging Zaterdag weg stop Four stop Passing intelligence Zij draagt een sierlijke schoen stop Five stop Prevention of demolitions Jans huis is niet oud stop Six stop Protection technical personnel Ik heb al de brieven van Leo ontvangen stop End special message.

Bijlage 14. Overzicht afgeworpen materiaal op terrein *Karel*

(Bron: NA, 2.13.71, Inv.nr. 3001)

- 65 -

Stores dropped to the on the night 27/28th March 1945.

EDUARD L (KAREL).

✓ 110 Stens
 ✓ 550 Sten Magazines
 ✓ 110 Sten loaders
 ✓ 33,000 rds 9 mm ammunition for Stens
 ✓ 2 Brens
 ✓ 16 Bren Magazines
 ✓ 2,000 rds ammunition, cal. .303 for Brens
 ✓ 63 Rifles
 ✓ 9,450 rds ammunition, cal. .303 for Rifles
 ✓ 2 Bazookas
 ✓ 28 Bazooka Rockets
 ✓ 80 Grenades No. 36 M.
 ✓ 20 Grenades No. 82
 ✓ 66 Grenades, Hawkins No. 75
 ✓ 4 Grenades, No. 77, Smoke
 ✓ 10 Pistols
 ✓ 500 rds Pistol Ammunition
 576 Tyre Bursters
 25 Cycle Tyres, 28" x 1 1/2"
 25 Inner Tubes, 28" x 1 1/2"
 144 Bazooka Batteries
 12 Field Dressings
 20 prs Womens' Shoes
 20 Womens' Scarves
 12 prs Womens' gloves, woollen
 20 lengths Cloth, ea. 3 yds double width.
 40 prs Womens' Stockings
 2,250 Cigarettes
 183 lbs Food and Comforts
 70 Tins Corned Beef
 6 Tins Margarine
 5 tins Biscuits and Chocolates
 36 bars ea. 2 oz. Chocolate.
 2 Accumulators 6 Volt/40, uncharged.
 2 Bottles Battery acid, concentrated
 2 Hydrometers
 7 M.C.R.'s complete
 4 spare batteries for M.C.R.

Containers:

Packaged:

2 x H.3	3450
2 x H.7	3451
1 x H.75	3657
1 x C.1	3599
7 x C.3	3658
8 x C.8	4045
1 x C.12	
1 x C.16	
1 x C.66	
<u>24</u>	

Geraadpleegde bronnen en literatuur

Algemene archieven

België

- AR Algemeen Rijksarchief
PAJT Persoonlijk archief Jean Temmerman (FICINV_2865), Les commandos Britanniques Belges dans le Special Air Service Britannique (SAS) de 1942 à 1945 et en général

Canada

- LAC Library and Archives Canada, Ottawa, Ontario
War diaries - Second World War, R112-135-3-E, RG24-C-3
- DND Department of National Defence, Ottawa, Ontario
Directorate of History and Heritage

Nederland

- NA Nationaal Archief, Den Haag
2.13.71 Inventaris van de archieven van het Ministerie van Defensie te Londen [1940-1941]; Ministerie van Oorlog te Londen [1941-1945]; Departement van Oorlog: Bureau Londen [1945-1947], (1933) 1940-1947 (1974)
7: Bureau Bijzondere Opdrachten
- NIOD NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, Amsterdam
440: Bureau Bijzondere Opdrachten
- SIB Semi-Statistisch Informatiebeheer, Ministerie van Defensie, Rijswijk
Persoonsarchief

Verenigd Koninkrijk

- TNA The National Archives, Kew, Richmond, Surrey
HS: Records of the Special Operations Executive
WO: Records created or inherited by the War Office, Armed Forces, Judge Advocate General, and related bodies

Verenigde Staten

- NARA National Archives and Records Administration, Washington D.C.
RG 226: Records of the Office of Strategic Services
RG 242: National Archives Collection of Foreign Records Seized (Records of German Field Commands: Army Groups)

Persoonlijke archieven

PABDJ	Persoonlijk archief Bertus de Jongeburcht
PAEDRCM	--- Eddy de Roever, CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45, Rijsenhout
PAEDRMM	--- Eddy de Roever (voormalig) Marechausseemuseum, Buren
PAFB	--- Familie Brinkgreve
PAKP	--- Karen Polak
PAJVD	--- Johan van Doorn

Interviews

M. Cieremans te Wassenaar, 2012-2013
T. Evers te Reutum en Hezingen, 9 oktober 2010
L. Faber te Geldermalsen, 2 mei 2007
J.R. Hinderink te Laren, 22 december 2014 en 23 februari 2015

Correspondentie

B. den Boer, maart 2019
M. Cieremans, 2012-2014
Colonel J.T. Gwinn, Chief of Staff, Army Strategic Operations, US Army, juli 2023
H.A. Verlander, januari 2011

Doctrinepublicaties en handboeken

NAVO

Comprehensive Defence Handbook, NSHQ, Volume 1, Version 1, december 2020
Military Assistance Handbook, NSHQ, 80-010, april 2016

Nederland

Nederlandse Defensie Doctrine, Defensiestaf, februari 2019

Verenigd Koninkrijk

JDP 0-01, British Defence Doctrine, november 2022

Verenigde Staten

ADP 3-0, Operations, Headquarters, Department of the Army, juli 2019
FM3-05.130, Army Special Operations Forces Unconventional Warfare, Headquarters, Department of the Army, september 2008

FM 3-18, Special Forces Operations, Headquarters, Department of the Army, mei 2014
 FM 31-20, U.S. Army Special Forces Group (Airborne) (U), Headquarters, Department of the Army, augustus 1955
 Joint Warfighting, Joint Publication 1, Volume 1, Joint Chiefs of Staff, augustus 2023
 JP 3-05.1, Unconventional Warfare, US Joint Chiefs of Staff, september 2015
 Unconventional Warfare Pocket Guide, United States Army Special Operations Command, april 2016

Literatuur

Gepubliceerd

- Aerde, R. van e.a., *Het Grote Gebod: gedenkboek van het verzet in LO en LKP, deel I* (Amsterdam 1951)
 --- *Het Grote Gebod: gedenkboek van het verzet in LO en LKP, deel II* (Kampen 1979)
 Amersfoort, H. en P.H. Kamphuis, *Mei 1940: De strijd op Nederlands grondgebied* (Den Haag 1990)
 Arreguin-Toft, I., *How the Weak Win Wars: A Theory of Asymmetric Conflict* (Cambridge 2007)
 Baalen, C.C. van, *Paradijs in oorlogstijd: Onderduikers in de Noordoostpolder 1942-1945* (Amsterdam 1986)
 Baart, J.J., *Rotterdam oorlogshaven* (Zutphen 2010)
 Ball, T., *From successful defense to problematic offense: the devolution of Unconventional Warfare* (Masterscriptie Naval Postgraduate School Monterey 2016)
 Bank, A., *From OSS to Green Berets: The Birth of Special Forces* (Novato 1987)
 Beckum, P. van, *Oranjevaren: dertien sluipwegen naar de vrijheid* (Naarden 1992)
 Bekkers, F., R. de Wijk en H. Van der Louw, *Defensieplanning: van evenwicht naar keuzes* (The Hague Centre for Strategic Studies, Den Haag 2024)
 Betz, D. en H. Stanford-Tuck, 'The City is Neutral: On Urban Warfare in the 21st Century', *Texas National Security Review*, Volume 2, Issue 4 (2019), 60-87
 Blankenstein, E. van, *Defensie- en oorlogsschade in kaart gebracht (1939-1945)* (Zeist 2006)
 Blatt, R., *Rudy, een strijdbare Jood 1940-1945* (Haarlem 1985)
 Bollen, H.A., en P. Vroemen, *Canadezen in Actie: Nederland najaar '44-voorjaar '46* (Warnsveld 1994)
 Boom, B. van der, *Den Haag in de Tweede Wereldoorlog* (Den Haag 1995)
 Boot, M., *Invisible Armies: An Epic History of Guerrilla Warfare from Ancient Times to the Present* (New York 2013)
 Bornebroek, A.H., *De illegaliteit in Twente. Een onderzoek naar het ondergronds georganiseerd verzet in '40-'45* (Hengelo 1985)
 Bowyer Bell, J., 'Revolutionary dynamics: The inherent inefficiency of the underground', *Terrorism and Political Violence*, 2:2 (1990), 193-211
 Brokken, H.M. e.a., *150 Jaar Noord-Holland en Zuid-Holland* (Den Haag 1990)
 Butler, J.R.M., *History of the Second World War United Kingdom Military Series, Grand Strategy, Volume II, September 1939-June 1941* (Londen 1957)
 --- *Grand Strategy, Volume III, June 1941-August 1942* (Londen 1964)

- Center of Military History (United States Army), *Rear area security in Russia: The Soviet Second Front Behind the German Lines* (Washington D.C. 1991)
- Centraal Bureau voor de Statistiek, *Bevolking en oppervlakte der gemeenten van Nederland op 1 januari 1940* (Den Haag 1940)
- Christenson, C.E., *Underground management: an examination of WWII resistance movements* (Masterscriptie Naval Postgraduate School Monterey 1994)
- Cieremans, M., *De ene voet voor de andere: verhaal van een Engelandvaarder die geheim agent werd* (Baarn 1994)
- Clancy, J. en C. Crossett, 'Measuring effectiveness in Irregular Warfare', *The US Army War College Quarterly: Parameters*, Volume 347, Number 2 (2007), 88-100
- Clutterbuck, R., *Protest and the urban guerrilla* (Londen 1973)
- Cooke, P. en B.H. Shepherd, *European Resistance in the Second World War* (Barnsley 2013)
- Commandostichting (De Groene Baret), '104 traint onconventionele oorlogsvoering in de Verenigde Staten samen met... 'The Best', nr. 268, april (2022), 28-30
- Cookridge, E.H., *Inside S.O.E. The first full story of Special Operations Executive in Western Europe, 1940-45* (Londen 1966)
- Cornelissen, C.B., *Almelo frontstad: de bevrijding van Twente* (Denekamp 2013)
- *Sipo en SD in Twente 1940-1945* (Albergen 2010)
- *Twente weer vrij: een chronologisch fotoboek over de aprildagen 1945* (Oldenzaal 1994)
- Cornelissen, C.B. en J. Slettenhaar, *In de schaduw van de adelaar: de oorlogsjaren 1940-1945 in de gemeenten Almelo en Wierden* (Enschede 1982)
- Croes, M. en P. Tammes, 'Gif laten wij niet voortbestaan': een onderzoek naar de overlevingskansen van joden in de Nederlandse gemeenten, 1940-1945 (Amsterdam 2006)
- Davies, P.H.J., 'From Special Operations to Special Political Action: The 'Rump SOE' and SIS Post-War Covert Action Capability 1945-1977', *Intelligence & National Security*, 15 (3) (2000), 55-76.
- Dagblad Tubantia-Dagblad van het Oosten, Hengelo's Dagblad, *Vrij. Van D-day tot V-day. Een journalistieke documentaire over de bevrijding van de Achterhoek en Twente - voorjaar 1945* (Enschede 1985)
- Dear, I. *Sabotage and subversion, the SOE en OSS at War* (Londen 1996)
- Driver, W. en B.E. DeFreyter, *The theory of unconventional warfare win, lose, and draw* (Masterscriptie Naval Postgraduate School Monterey 2008)
- Dugdale, G. en F. Lucas, *De Nacht Wacht* (2004)
- Eisenhower, D.D., *Kruistocht door Europa: De strijd voor vrijheid* (Diemen/Amsterdam 1994)
- Ellis, L. F., *Victory in the West, Volume II, The Defeat of Germany* (Londen 1968)
- Enquête commissie regeringsbeleid 1940-1945, 'Verslag houdende de uitkomsten van het onderzoek, deel 4A en B, De Nederlandse geheime diensten te Londen, de verbinding met het bezette gebied' (Den Haag 1949)
- 'Algemene inleiding / Militair beleid 1939-'1940' (Den Haag 1949)
- Fiala, O.C., *Resistance Operating Concept (ROC)* (Tampa 2020)
- Fijnaut, C., *De geschiedenis van de Nederlandse politie* (Amsterdam 2007)
- Foot, M.R.D., *SOE in the Low Countries* (Londen 2001)
- *The Special Operations Executive: An outline of the Special Operations Executive 1940-46* (Londen 1984)
- Ford, R., *Fire from the forest: The SAS Brigade in France, 1944* (Londen 2003)

- Gehrels, T., *On the glassy sea: an astronomer's journey* (New York 1988)
- Genot E. e.a., *Van SAS tot 'Special Forces Group': 75 jaar Belgische Special Forces* (Kortrijk 2016)
- Gojowski, T. en S. Koegler, *21st Century Warfare: factors impacting effective relationships between SOF and their partners* (Masterscriptie Naval Postgraduate School Monterey 2018)
- Graaff, B.G.J. de, 'Collaboratie en verzet: een vergelijkend perspectief', in J.P.B. Jonker, A.E. Kersten, G.N. van der Plaat, *Vijftig jaar na de inval: Geschiedschrijving en Tweede Wereldoorlog* (Den Haag 1990), 95–108
- *Data en dreiging: stap in de wereld van intelligence* (Amsterdam 2019)
- *Ongekend en Onderscheidend: de geheime geschiedenis van de MIVD* (Amsterdam 2022)
- Graaff, B.G.J. de en C. Wiebes, *Villa Maarbeeze: de geschiedenis van de inlichtingendienst buitenland* (Den Haag 1998)
- Gray, C.S., *Explorations in Strategy* (Westport 1998)
- Grdovic, M., *A Leader's Handbook to Unconventional Warfare* (Fort Bragg 2009)
- Gubbins, C.M., *The Art of Guerilla Warfare* (Londen 1939)
- Gwinn, J.T., *By, with and through: explaining effectiveness in U.S. Unconventional Warfare* (Proefschrift Tufts University Massachusetts 2021)
- Hart, S.A., *Colossal Cracks: Montgomery's 21st Army Group in Northwest Europe, 1944-45* (Mechanicsburg 2007)
- Hastings, *The secret war: spies, ciphers and guerrillas 1939-1945* (New York 2016)
- Headquarters, Department of the Army, *ARSOF 2022* (Washington D.C. 2013)
- Hegener, M. *Guerrilla in Mori: Het verzet tegen de Japanners op Midden-Celebes in de tweede wereldoorlog* (Amsterdam 1990)
- Hilbrink, C., *De Illegalen, Illegaliteit in Twente & het aangrenzende Salland 1940-1945* (Den Haag 1989)
- Hilbrink, C., M. Kienhuis and K. Vos, *De Pruus komt! Overijssel in de Tweede Wereldoorlog* (Zwolle 1990)
- Hooiveld, J.J.H., 'De beginfase van de 'O'-tak van de Nederlandse stay-behind-organisatie', *Militaire Spectator*, nummer 7/8 (2020) 372-385.
- *Dutch Courage: Special Forces in the Netherlands 1944-45* (Stroud 2016)
- *Operatie Jedburgh: geheime geallieerde operaties in Nederland 1944-1945* (Amsterdam 2014)
- Huurman, C., *Het spoorwegbedrijf in oorlogstijd, 1939-'45* (Den Bosch 2001)
- Immerzeel, B.R. en F. van Esch, *Verzet in Nederlands-Indië tegen de Japanse bezetting 1942-1945* (Den Haag 1993)
- Irwin, W.W., 'A Special Force: Origin and Development of the Jedburgh Project in Support of Operation Overlord' (Leavenworth: Masterscriptie U.S. Army Command and General Staff College 1991)
- *How Civil Resistance Works (And Why It Matters to SOF)* (MacDill Air Force Base 2019)
- *The Jedburghs: The Secret History of the Allied Special Forces, France 1944* (San Clemente 2005).
- Jansma, K., L. Jansma en M. Schroor, *Tweeduizend jaar geschiedenis van Overijssel* (Leeuwarden 1990)
- Joes, A.J., *Urban Guerrilla Warfare* (Lexington 2007)
- Johns, P., *Within two cloaks: missions with SIS and SOE* (London 1979)
- Jong, L. de, *De Bezetting* (Amsterdam 1985)
- *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, Deel 2, Neutraal* (Den Haag 1969)

- *Deel 4, Mei '40 – Maart '41, tweede helft* (Den Haag 1972)
- *Deel 7, Mei '43 – Juni '44, tweede helft* (Den Haag 1976)
- *Deel 9, Londen, tweede helft* (Den Haag 1979)
- *Deel 10a, Het Laatste Jaar I, eerste helft* (Den Haag 1980)
- *Deel 10b, Het Laatste Jaar II, eerste helft* (Den Haag 1981)
- *Deel 10b, Het Laatste Jaar II, tweede helft* (Den Haag 1982)
- Jones, S.G., *Waging Insurgent Warfare: Lessons from the Vietcong to the Islamic State* (New York 2019)
- Kelley, R.E., *U.S. Army Special Forces Unconventional Warfare doctrine: engine of change or relic of the past* (Monograph Naval War College Newport 2000)
- Kilcullen, D., *Out of the mountains: the coming age of the urban guerrilla* (New York 2013)
- 'The evolution of Unconventional Warfare', *Scandinavian Journal of Military Studies*, 2(1) (2019), 61-71
- King, M.R., *Jedburgh operations: support to the French resistance from June through September 1944* (Masterscriptie U.S. Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth Kansas 1991)
- Kiras, J.D., *Special Operations and Strategy: from World War II to the War on Terrorism* (New York 2006)
- Kirschen, G.S., *Zes vrienden komen beden avond* (London 1946)
- Kitzen, M.W.M., 'Operations in Irregular Warfare', in Sookermany, A., 'The Handbook of Military Sciences', Springer (2020), 1-21
- 'Oratie. Speciale Operaties in Turbulente Tijden: Een nieuw perspectief op de inzet van Special Operations Forces', Nederlandse Defensie Academie, Faculteit Militaire Wetenschappen, 15 juni 2023.
- Klep, C., en B. Schoenmaker, *De bevrijding van Nederland 1944-1945. Oorlog op de flank* (Den Haag 1995)
- Kluiters, F.A.C., *De Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten* (Den Haag 1993)
- Klumper, A.A., *Sociale verdediging en Nederlands verzet '40-'45: ideëel concept getoetst aan de historische werkelijkheid* (Tilburg 1983)
- Kokhuis, G.J.I., *Dynamietmeteoren: de V1 en V2 in Oost Nederland* (Almere 2011)
- *Twente in de Tweede Wereldoorlog* (Enschede 1993)
- König, E.F., D. Schössler en A.A. Stahel, *Widerstand der Besiegten Guerillakrieg oder Knechtschaft: Von der Antike zur Al-Kaida* (Zürich 2006)
- Koopman, H., *Vergeltungswaffen in Nederland: inzet van de V.1, V.2 en V.4 vanaf Nederlands grondgebied 1944-1945* (Utrecht 2018)
- Korthals Altes, A., *Luchtgevaar: luchtaanvallen op Nederland 1940-1945* (Amsterdam 1984)
- Koning, H. de, *De zaak Siebrand: de omstrede dubbelrol van een drankhandelaar in oorlogstijd* (Kampen 2012)
- Korpel, A., *De Waard in oorlogstijd: De Alblasserwaard tussen 1940 en 1945, deel 3* (Alblasserdam 1985)
- Krieg A. en J. Rickli, *Surrogate Warfare: The Transformation of War in the Twenty-First Century* (Washington D.C. 2019)
- Krishnan, A., *Why Paramilitary Operations Fail* (Cham 2018)
- Kursietis, A.J., *The Wehrmacht at War 1939-1945: The Units and Commanders of the German Ground Forces during WWII* (Soesterberg 1999)
- Lammers, C.J., *Vreemde overheersing: bezetten en bezetting in sociologisch perspectief* (Amsterdam 2005)

- Landstra, D., *Informatiemakelaar en schietschijf: de inzet en effectiviteit van waarnemers in vredesoperaties op de Balkan, 1991-1995* (Amsterdam 2022)
- Lawrence, T.E., *The Evolution of a Revolt* (Fort Leavenworth 1989)
- Lettinga, N. e.a., *Zwols Historisch Jaarboek 1989* (Zwolle 1989)
- Lewis, S.J., 'Jedburgh Team Operations in Support of the 12th Army Group, August 1944' (Fort Leavenworth 1991)
- Linderman, A.R.B., *Rediscovering Irregular Warfare: Collin Gubbins and the Origins of Britain's Special Operations Executive* (Norman 2016)
- Lord, J., 'Undercover under threat: Cover Identity, Clandestine Activity, and Covert Action in the Digital Age', *International Journal of Intelligence and CounterIntelligence*, Volume 28, Issue 5 (2015), 666-691
- Lyman, B.J., "'Glorious Amateurs" at War: Measuring the Effectiveness and Performance of the Office of Strategic Services', *Military Review*, November (2024), 1-9
- Mackenzie, W., *The Secret History of SOE: Special Operations Executive 1940-1945* (London 2000)
- Man, J. Th. A. de, *Opdracht Sumatra: Het Korps Insulinde 1942-1946* (Houten 1987)
- Mann, E.S. en M.L. Soto, *Special Forces Operational Detachment-A in 2035* (Masterscriptie Naval Postgraduate School Monterey 2019)
- Mao, T., *Selected Military Writings of Mao Tse-Tung* (Peking 1963)
- Marighella, C., *Mini-Manual of the Urban Guerrilla* (Montreal 2002)
- 4 mei-comité Vroomshoop, *Vroomshoop bevrijd: een beschrijving van de oorlogsjaren en de bevrijding van het dorp Vroomshoop* (Vroomshoop 2009)
- Melis, E. en H. Toonen, *Verzet contra de Japanse bezetting van Nederlands-Indië in de Tweede Wereldoorlog* (Bussum/Nijmegen 1996)
- Montgomery, B.L., *Normandy to the Baltic* (London 1947)
- Morriën, J., 'Jan Brasser over het gewapend verzet', *Politiek & Cultuur*, 35e jaargang, nr. 1 (1975), 56-73.
- Mulholland, L.G., *Childhood, War and Peace: 1920-1950* (Oxford 2006)
- Nie, J.A. van, 'Bericht voor groote Jan' (Den Haag 1946)
- Nijhof, W.H., *De geschiedenis van Enschede: stad uit stoom en strijd* (Apeldoorn 2014)
- Noordman, W., *De vijftien executies : liquidaties aan de IJsseloevers, april 1945* (Utrecht 2015)
- Olm, R. van, *Recht al barste de wereld: Reina Prinsen Geerlig's en de ondergang van verzetsgroep CS-6* (Schoorl 1998)
- Ojen, G.J. van, *De Binnenlandse Strijdkrachten* (Den Haag 1972)
- Oosthoek, A.W., *De Knokploeg Rotterdam Zuid 1944-1945* (Rotterdam 1990)
- *Nieuw licht op liquidaties. Knokploegen in Rotterdam 1944-1945* (Proefschrift Erasmus Universiteit Rotterdam 2015)
- Ott, P.A., *Unconventional Warfare in the Contemporary Operational Environment: Transforming Special Forces* (Monograph School of Advanced Military Studies United States Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth Kansas 2002)
- Overwater, A.M., *De Rotterdamse gevallen van het verzet 1940-1945* (Barendrecht 1997)
- Paul de B. Taillon, J., 'Jedburgh Teams – Lessons for Unconventional Warfare', *Inter Populum: The Journal of Irregular Warfare and Special Operations*, Volume 1, No. 2 (2023), 1-24
- Pauw, J.L. van der, *Guerrilla in Rotterdam de paramilitaire verzetsgroepen 1940-1945* (Den Haag 1995)

- Pekelder, J., 'Stadsguerrilla: Urbaan terrorisme als exportproduct van de Derde Wereld', in Duyvesteyn, I. en B. de Graaf, *Terroristen en hun bestrijders: vroeger en nu* (Amsterdam 2007), 89-104
- Pogue, F.C., *United States Army in World War II European Theater of Operations, The Supreme Command* (Washington 1954)
- Preez-Verleun, D. du en P. Wesselink, *Soldaat in verzet: de belofte die Jan Verleun het leven kostte* (Schoorl 2004)
- Rigden, R., *How to be a Spy: The World War II SOE Training Manual* (Toronto 2004)
- Roding, A.M., *De bevrijding van Enschede* (Enschede 1990)
- Roever, E. de, *London roept Amsterdam: de missie van geheim agenten Tobs Biallostowski en Henk Veeneklaas: Amsterdam, Noord-Holland, 1944-1945* (Amsterdam 1992)
- Richard Barmé: *het korte leven van een scholier, Engelandvaarder, geheim agent en represaille-slachtoffer* (Baarn 1995)
- Sphinx: *Het verhaal van Jos Gemmeke: een fascinerende vrouw. Haar persoonlijke strijd tegen de Duitse bezetter als verzetsvrouw en gedropt geheim agente, 1940-1945* (Baarn 1987)
- *Zij sprongen bij maanlicht: de geschiedenis van het Bureau Bijzondere Opdrachten en de agenten London 1944-1945* (Baarn 1986)
- Romein, J., *De lage landen bij de zee: geïllustreerde geschiedenis van het Nederlandsche volk van Duinkerken tot Delfzijl* (Utrecht 1934)
- Romein, P., 'Herbeleving en herinterpretatie: recente literatuur over Nederland en de tweede wereldoorlog', *Low Countries Historical Review*, volume 102, issue 2 (1987), 211-228
- Rothstein, H.S., *Afghanistan & The Troubled Future of Unconventional Warfare* (Annapolis 2006)
- Ruiter, R. de, 'Air-Sea Battle en de Nederlandse krijgsmacht', *Atlantisch Perspectief*, vol. 36, nr. 7 (2012), 20-25
- Sacquety, T.J., 'The Evolution of the Special Forces (SF) Operational Detachment-Alpha (ODA)', *Veritas*, Vol. 19, No. 1 (2023)
- Schramm, P.E., *Kriegstagebuch des Oberkommandos der Wehrmacht (Wehrmachtführungsstab)* (Frankfurt am Main 1961)
- Schulten, C.M., *Verzet in Nederland 1940-1945: 'En verpletterd wordt het juk'* (Den Haag 1995)
- Schulten, J.W.M., *De geschiedenis van de Ordedienst: Mythe en werkelijkheid van een verzetsorganisatie* (Den Haag 1998)
- Shapiro, J.C., *The terrorist's dilemma: managing violent covert organizations* (New Jersey 2013)
- Sijes, B.A., *De Arbeidsinzet: de gedwongen arbeid van Nederlanders in Duitsland, 1940-1945* (Den Haag 1990)
- *De razzia van Rotterdam: 10-11 november 1944* (Den Haag 1951)
- Sotire, R.B., *Measuring Performance and Effectiveness in Irregular Warfare: Preventing Dysfunctional Behavior* (Monograph Naval War College Newport 2009)
- Spitaledda, J. 'Sabotage, Subversion, and Nonviolent Resistance: A Nuanced Approach to Special Warfare in Great Power Competition', in Meredith III, S., *SOF Paradigm in Great Power Competition* (Washington D.C. 2017), 17-22
- Stephan, M.J. en E. Chenoweth, 'Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict', *International Security*, 33(1) (2008), 7-44
- Stichting Historische Kring Losser, *Plaatsen van herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in de gemeente Losser* (Losser 2013)
- Stacey, C.P., *The Victory Campaign, The Operations in North-West Europe 1944-1945* (Ottawa 1966)
- Stejskal, J., *Special Forces Berlin: Clandestine Cold War Operations of the US Army's Elite, 1956-1990* (Havertown 2017)
- Strategic Services Unit (History project), *The Overseas Targets: War Report of the OSS Volume II* (New York 1976)
- Stringer, K.D., en J.J.H. Hooiveld, 'Urban Resistance to Occupation: An Underestimated Element of Land Warfare', *The US Army War College Quarterly: Parameters*, Volume 53, Number 3 (2023), 99-115

Stringer, K.D., en G.F. Napier, *Resistance Views: Essays on Unconventional Warfare and Small State Resistance* (MacDill Air Force Base 2018)

Taylor, M. D., *Swords and Plowshares* (New York: 1972)

Tonon, J., *Unconventional Warfare study research and writing guide* (United States Army Special Operations Command and The Johns Hopkins University Applied Physics Laboratory National Security Analysis Department, ongedateerd)

Tovo, K., K. Atwell en A. Marco, 'Unconventional Warfare on the Conventional Battlefield', *Military Review*, November-Dember (2024), 18-32

Visser, F., *De bezetter bespied: De Nederlandse Geheime Inlichtingendienst in de Tweede Wereldoorlog* (Zutphen 1983)

Vos, K.H., *Deventer 1940-1945: het begin, de donkere jaren, de bevrijding* (Deventer 1985)

Votel, J.L. e.a., 'Unconventional Warfare in the Gray zone', *Joint Forces Quarterly*, 1st Quarter (2016), 101-109

Warmbrunn, W., *De Nederlanders onder Duitse bezetting 1940-1945* (Amsterdam 1963)

Wiegman, T., *Enschede, 1940-1945* (Enschede 1985)

Wielenga, F., *Nederland in de twintigste eeuw* (Amsterdam 2009)

Wijk, R. de, e.a., *The Future of NLD SOF: Towards an All-Domain Force* (Hague Centre for Strategic Studies, Den Haag 2021)

Wijnbeek, D., *Vrij Zwolle: Herinnering aan de historische april dagen 1945* (Zwolle 1945)

Winkel, L.E., *De Ondergrondse pers 1940-1945* (Amsterdam 1989)

Wolters, J.P.M.H., *Dossier Nordpol: het Englandspeel onder de loep* (Proefschrift Universiteit van Amsterdam 2003)

Wonink, H., *Stille getuigen 1940-1945: tastbare herinneringen aan de oorlogsjaren in Oost Nederland* (Hengelo 1990)

Woolderink, R., *Raalte in oorlogstijd '40-'45: historie van de gemeente Raalte en haar kerkdorpen Luttenberg, Nieuw Heeten, Mariënbeem, Broekland en Heeten* (Doetinchem 1986)

Waalewijn, A., *Achter de bres: De Rijkswaterstaat in oorlogstijd* (Den Haag 1990)

Zentner, K., *Illustrierte Geschichte des Widerstandes in Deutschland und Europa 1933-1945* (München 1966)

Zoontjens, N., *A study on the feasibility of Netherlands Special Operations Forces conducting Unconventional Warfare* (Masterscriptie Naval Postgraduate School Monterey 2022)

Zwanenburg, G.J., *En nooit was het stil... Kroniek van een luchtoorlog. Deel 2: Luchtaanvallen op doelen in en om Nederland* (Den Haag 1990)

Ongepubliceerd

Faber, L. (ongedateerd) 'This is my story'

Olmsted, J.M. (1946) 'Memoir'

Luijkenaar, T. (2012) 'Marechaussee Luijkenaar, BBO-agent'

Meer, H. van der (2016) 'Syllabus Cryptografie, Beta Studies' (Universiteit Amsterdam)

USASOC Office of Special Warfare (2021) 'Jedburgh Individual Training Course (JITC)' (presentation Naval Postgraduate School Monterey, California)

Lijst met afkortingen

ADC	Asymmetric Defense Component
AKD	Arbeitskontroledienst
AR	Algemeen Rijksarchief
ARSOF	Army Special Operations Forces
AVRO	Algemene Vereniging Radio Omroep
BBC	British Broadcasting Corporation
BBO	Bureau Bijzondere Opdrachten
Bde	Brigade
BI	Bureau Inlichtingen
BIM	Bataafsche Import Maatschappij
BS	Binnenlandse Strijdkrachten
BVT	Bureau Voorbereiding van de Terugkeer naar Nederland en het Herstel van het Wettig Gezag Aldaar
CA	Covert Action
CIA	Central Intelligence Agency
CID	Centrale Inlichtingendienst
COIN	Counterinsurgency
Comd	Commander
COSSAC	Chief of Staff to the Supreme Allied Commander
CPN	Communistische Partij van Nederland
CT	Counterterrorism
DND	Department of National Defence
Eqpt	Equipment
FFI	Forces Françaises de l'Intérieur
GS III	Generale Staf sectie III
H.Q.	Headquarters
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IPOE	Intelligence preparation of the environment
IW	Irregular Warfare
KCT	Korps Commandotroepen
KNIL	Koninklijk Nederlands-Indisch Leger

KP	Knokploeg(en)
LAC	Library and Archives Canada
LKP	Landelijke Knokploegen
LO	Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers
LSC	Landelijke Sabotage Commandant
MA	Military Assistance
MI6	Military Intelligence, Section 6
MIVD	Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
MVT	Militaire Voorbereiding Terugkeer (Bureau-)
NA	Nationaal Archief
NARA	National Archives and Records Administration
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NBS	Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten
NH	Noord-Holland
NIMH	Nederlands Instituut voor Militaire Historie
NIOD	Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, sinds 2010 NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies
NSB	Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland
NSHQ	NATO Special Operations Headquarters
O.C.	Operatie-Centrum
OD	Ordedienst
ODA	Special Forces Operational Detachment-Alpha
OKW	Oberkommando der Wehrmacht
OOB	Order of battle
OSS	Office of Strategic Services
PAN	Partizanen Actie Nederland
POB	Politie Opleidingsbataljon
PTT	Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie
RAF	Royal Air Force
ROC	Resistance Operating Concept
RVV	Raad van Verzet
SAB	Students Assessment Board
SAS	Special Air Service

SD	Sicherheitsdienst
SDS	Special Duty Squadron
SHAEF	Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force
SF	Special Force(s)
SFA	Security Forces Assistance
SFHQ	Special Force(s) Headquarters
SFOD-G	Special Forces Operational Detachment-Golf
SIB	Semi-Statisch Informatiebeheer
Sipo	Sicherheitspolizei
SIS	Secret Intelligence Service
SO	Special Operations (1), Stability Operations (2)
SOCEUR	Special Operations Command Europe
SOE	Special Operations Executive
SOF	Special Operations Forces
SS	Schutzstaffel
SSRF	Small Scale Raiding Force
TNA	The National Archives
UAV	Unmanned aerial vehicle
U.S.	United States
USASOC	United States Army Special Operations Command
UW	Unconventional Warfare
V1	Vergeltungswaffe 1
V2	Vergeltungswaffe 2
V-Mann	Vertrauensmann
W/T	Wireless telegraphy
WT	Wireless telegraphy
ZH	Zuid-Holland